

- คู่มือที่ ๑ สายธารแห่งชีวิต
- คู่มือที่ ๒ การเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพ
- คู่มือที่ ๓ การเลี้ยงไก่ดำคุณภาพ
- คู่มือที่ ๔ การเลี้ยงสุกรคุณภาพ
- คู่มือที่ ๕ การปลูกข้าว พันธุ์สกลนคร
- คู่มือที่ ๖ การปลูกข้าว พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕
- คู่มือที่ ๗ สิ้นจี่ นพ.๑
- คู่มือที่ ๘ การเลี้ยงสัตว์ปีกเพื่อควบคุมศัตรูพืชสวนไม้ผล
- คู่มือที่ ๙ การผลิตขี้เถ้าจากถั่วเขียว
- คู่มือที่ ๑๐ การเลี้ยงปลาtilapiaแดงร่วมกับ
เปิดบาสาลูกผสมในบ่อครัวเรือน
- คู่มือที่ ๑๑ การเลี้ยงปลาอุกในบ่อซีเมนต์
- คู่มือที่ ๑๒ เกษตรทฤษฎีใหม่
- คู่มือที่ ๑๓ การจัดการดินเค็ม เพื่อปลูกข้าว
- คู่มือที่ ๑๔ การจัดการดินลูกรัง เพื่อเพิ่มผลผลิตพืช
- คู่มือที่ ๑๕ การเพาะเห็ดเศรษฐกิจและเห็ดพื้นเมือง
- คู่มือที่ ๑๖ การปลูกยางพารา
- คู่มือที่ ๑๗ หม่อนพันธุ์สกลนครและไหมพันธุ์นางตุ้ย
- คู่มือที่ ๑๘ การแปรรูปผลิตภัณฑจากพืชสมุนไพร
- คู่มือที่ ๑๙ การผลิตพื๋าย้อมคราม

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
 กลุ่มงานขยายผล ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 ตู้ ปณ. ๒๑ บ้านนานนาคใต้ ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐
 โทรศัพท์ ๐ ๔๒๗๔ ๗๔๕๔-๕ โทรสาร ๐ ๔๒๗๔ ๗๔๖๐
www.royal.rid.go.th/phuphan

๑๙

ผลสำเร็จที่**โดดเด่น**
 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน
 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คู่มือที่ ๑๖ การปลูก ยางพารา

- จัดทำและเผยแพร่โดย
- ▶ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)
 - ▶ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สกลนคร

ชื่อ คู่มือการปลูกยางพารา
พิมพ์ครั้งที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕
จำนวน ๔,๐๐๐ ชุด
วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นคู่มือในการศึกษาเรื่องการปลูกยางพารา
ผู้จัดพิมพ์ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)
๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน
เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๒
<http://www.rdpb.go.th>
พิมพ์ที่ บริษัท ยูฟเวนซ์ เอน กรี จำกัด

คู่มือที่ ๑๖ การปลูก ยางพารา

เรียบเรียงโดย
กิจกรรมยางพารา งานศึกษาและพัฒนาเกษตรกรรม
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร

คำนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและเป็นสินค้าเกษตรที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศ ซึ่งเดิมส่วนใหญ่นิยมปลูกในภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรียกว่าพื้นที่ปลูกยางเดิม ต่อมาได้มีการขยายพื้นที่ปลูกยางใหม่ไปยังภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งยางพาราเป็นพืชที่มีคุณสมบัติในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี แม้ในสภาพพื้นที่เป็นดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ มีการปลูกพืชไร่อายุสั้นมานาน รวมถึงมีปริมาณน้ำฝนน้อย เช่น ในภาคอีสาน

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร กิจกรรมยางพารา งานศึกษาและพัฒนาเกษตรกรรม ได้ศึกษาศักยภาพการปลูกยางพาราในพื้นที่จังหวัดสกลนคร ซึ่งผลการศึกษาที่ได้พบว่า ยางมีการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตน้ำยางในระดับที่น่าพอใจ ทั้งนี้การให้ผลผลิตของยางพาราขึ้นอยู่กับปัจจัย ๓ ประการ คือ การเลือกพันธุ์ยาง ความเหมาะสมของพื้นที่ และการจัดการสวนยางที่ถูกต้อง ซึ่งเทคโนโลยีต่างๆ ที่แสดงในเอกสารฉบับนี้ คณะผู้จัดทำหวังว่าคงจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร หรือผู้สนใจปลูกยางพาราในพื้นที่จังหวัดสกลนคร และสามารถนำเทคโนโลยีไปปรับใช้ได้ในพื้นที่อื่น ๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ด้วยเช่นกัน

สารบัญ

	หน้า
แหล่งปลูก	๕
พันธุ์ยาง	๖
การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง	๙
การวางแนวปลูก	๙
วิธีปลูก	๙
ฤดูปลูก	๑๑
การดูแลรักษา	๑๑
โรคนยางพาราที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๔
การกรีดยาง	๑๖
ปัญหาที่พบบ่อยในการปลูกยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๗
การลงทุน	๑๙

การปลูกยางพารา ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ

๑. แหล่งปลูก

๑.๑ สภาพพื้นที่

เป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงต่ำกว่า ๓๕ องศา ถ้าความลาดเอียงเกิน ๑๕ องศา ต้องทำขั้นบันได พื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน ๒๐๐ เมตร

๑.๒ ลักษณะดิน

▶ หน้าดินลึกไม่น้อยกว่า ๑ เมตร เป็นดินร่วนเหนียวหรือร่วนทราย และไม่มีชั้นหิน ชั้นดินดาน หรือชั้นกรวดอัดแน่น ในระดับสูงกว่า ๑ เมตรจากพื้นดิน

▶ ระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินลึกกว่า ๑ เมตร ไม่เป็นที่ลุ่มน้ำขัง หรือพื้นที่นา

▶ มีค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ที่เหมาะสม ประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ ไม่เป็นดินเค็ม ดินต้าง ดินเกลือ

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

▶ ปริมาณน้ำฝน ไม่ต่ำกว่า ๑,๒๕๐ มิลลิเมตรต่อปี การกระจายตัวของฝนดี และมีจำนวนฝนตกเฉลี่ยประมาณ ๑๒๐ - ๑๕๐ วัน ช่วงแล้งไม่เกิน ๔ เดือน

▶ อุณหภูมิเหมาะสม ระหว่าง ๒๖ - ๓๐ องศาเซลเซียส

๑.๔ แหล่งน้ำ

อาศัยน้ำฝน

๒. พันธุ์ยาง

๒.๑ ปัจจัยที่พิจารณาในการเลือกพันธุ์ยาง

๑. ความต้องการของเกษตรกร ที่จะเลือกพันธุ์ยางปลูกว่าต้องการผลผลิตน้ำยางหรือเนื้อไม้

๒. การระบาดของโรค ให้เกษตรกรหลีกเลี่ยงปลูกพันธุ์ยางที่อ่อนแอต่อโรคระบาดในเขตพื้นที่ที่ปลูก

๓. พื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ความลึกของหน้าดินตื้น ระดับน้ำใต้ดินสูง ให้พิจารณาตามข้อจำกัดของพันธุ์ที่ระบุไว้แต่ละพันธุ์

๔. ความแรงลม พื้นที่ปลูกที่มีลมแรงควรหลีกเลี่ยงการปลูกพันธุ์ที่ไม่ต้านทานลม

๒.๒ พันธุ์ยางแนะนำ

พันธุ์ยางชั้น ๑ ที่แนะนำในเขตปลูกยางใหม่ตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยางกรมวิชาการเกษตร มีดังนี้

กลุ่ม ๑ พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูงเป็นหลัก การเลือกปลูกพันธุ์ยางกลุ่มนี้ ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยาง ได้แก่ สถาบันวิจัยยาง ๔๐๘, สถาบันวิจัยยาง ๒๕๑ สถาบันวิจัยยาง ๒๒๖, BPM24, RRIM 600

กลุ่ม ๒ พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ เป็นพันธุ์ที่ให้ทั้งผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ โดยให้ผลผลิตน้ำยางสูงและมีการเจริญเติบโตดี ลักษณะลำต้นตรง และให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง ได้แก่ พันธุ์ RRIM 118, PB 235

กลุ่ม ๓ พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตเนื้อไม้ เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูงเป็นหลัก มีการเจริญเติบโตดีมาก ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูงมาก ผลผลิตน้ำยางจะอยู่ในระดับต่ำกว่าพันธุ์ยางในกลุ่ม ๑ และ กลุ่ม ๒ เหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกเป็นสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้ ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ๕๐, AVROS 2037, BPM 1

สำหรับพันธุ์ยางชั้น ๑ กลุ่ม ๑ ที่แนะนำให้ปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้

๑. สถาบันวิจัยยาง ๔๐๔ (RRIT 408)

▶ ผลผลิต ๘ ปี กรีดเฉลี่ย ๓๕๒ กิโลกรัม/ไร่/ปี

▶ การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดดี และระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมหนาและเปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง

▶ ควรใช้ระบบกรีดครั้งลำต้น วันเว้นวัน หรือครั้งลำต้น วันเว้นสองวัน

▶ ความต้านทานโรค ใบร่วงไฟทอปโทรา ใบจุดก้างปลา ค่อนข้างต้านทาน ราแป้ง ใบจุดคอลเลโทตริกัม เส้นดำและราสีชมพูต้านทานปานกลาง

▶ ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และไม่แนะนำให้ใช้ระบบกรีดถี่มากกว่าวันเว้นวัน เพราะต้นยางจะแสดงอาการเปลือกแห้งมาก

๒. สถาบันวิจัยยาง ๒๕๑ (RRIT 251)

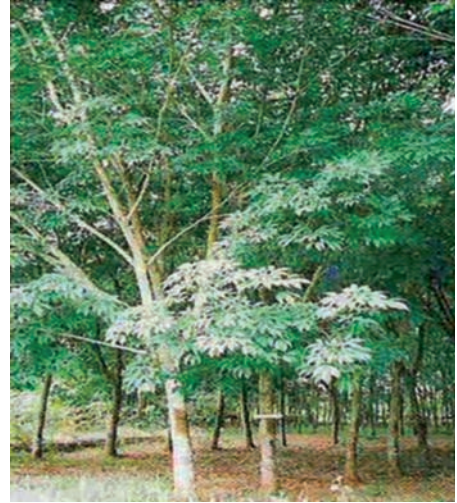
▶ ผลผลิต ๘ ปี กรีดเฉลี่ย ๓๔๓ กิโลกรัม/ไร่/ปี

▶ การเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมและเปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง

▶ ควรใช้ระบบกรีดครั้งลำต้น วันเว้นวัน

▶ ค่อนข้างต้านทานโรคเส้นดำตีต้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคราแป้ง โรคใบจุดนูน และโรคราสีชมพูปานกลาง

▶ ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ลาดชัน

ยางพันธุ์ RRIM 600

๓. สถาบันวิจัยยาง ๒๒๖ (RRIT226)

- ▶ ผลผลิต ๑๐ ปี กรีดเฉลี่ย ๓๑๗ กิโลกรัม/ไร่/ปี
- ▶ การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดดี และระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมบางและเปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง
- ▶ ควรใช้ระบบกรีดครั้งลำต้น วันเว้นวัน
- ▶ ความต้านทานโรค ราสีชมพู ค่อนข้างต้านทาน ใบร่วงไฟทอปโทรา ใบจุดคอลเลโทตริกัม ใบจุดก้างปลา และเส้นดำ ต้านทานปานกลาง ราแป้ง ค่อนข้างอ่อนแอ
- ▶ ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ที่มีความชื้นสูง พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

๔. BPM 24

- ▶ ผลผลิต ๑๐ ปีกรีดเฉลี่ย ๒๗๖ กิโลกรัม/ไร่/ปี
 - ▶ การเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมหนามาก เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง
 - ▶ ควรใช้ระบบกรีดครั้งลำต้น วันเว้นวัน หากใช้ระบบกรีดถี่จะทำให้ต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งเพิ่มมากขึ้น
- ข้อสังเกต :** ในระยะยางอ่อนจะแตกกิ่งเล็กๆ จำนวนมาก ลำต้นและกิ่งจะมีรอยแผลน้ำยางไหล ซึ่งจะหายไปในระยะต่อมา

๕. RRIM 600

- ▶ ผลผลิต ๑๐ ปีกรีดเฉลี่ย ๒๖๓ กิโลกรัม/ไร่/ปี ผลผลิตเพิ่มขึ้นปานกลาง เมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ผลผลิตลดลงมากในช่วงผลัดใบในพื้นที่แห้งแล้ง
 - ▶ การเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมบางและเปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง
 - ▶ ควรใช้ระบบกรีดครั้งลำต้น วันเว้นวัน
 - ▶ อ่อนแอต่อโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา และโรคราสีชมพู ต้านทานโรคราแป้ง, โรคใบจุดคอลเลโทตริกัมปานกลาง, โรคเส้นดำ และใบจุดก้างปลาค่อนข้างอ่อนแอ
- ข้อสังเกต :** ไม่ควรปลูกในพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงไฟทอปโทรา, โรคเส้นดำ และโรคใบจุดก้างปลาระบาดอย่างรุนแรง

๓. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง

ทำการไถพลิก และไถพรวนอย่างน้อย ๒ ครั้ง พร้อมทั้งเก็บตอไม้ เศษไม้ และเศษวัชพืชออกให้หมด เพื่อปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับปลูกสร้างสวนยาง สำหรับพื้นที่ลาดเอียงมากกว่า ๑๕ องศา จะต้องมีการวางแผนปลูกตามชั้นบันได

๔. การวางแผนปลูก

๔.๑ การกำหนดระยะปลูก การกำหนดระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรเป็น ๒.๕ x ๗ เมตร หรือ ๓ x ๗ เมตร โดยมีต้นยาง ๙๑ ต้น/ไร่ หรือ ๗๖ ต้น/ไร่ ตามลำดับ สำหรับระยะปลูกยางในพื้นที่ลาดเทควรเป็น ๓ x ๔ เมตร

๔.๒ การกำหนดแถวหลัก การกำหนดระยะปลูกของต้นยางควรวางแผนแถวหลักตามแนวทิศตะวันออก หรือ ตะวันตก ควรวางแผนแถวหลักให้ขวางทางการไหลของน้ำ เพื่อลดการชะล้างหน้าดินและการพังทลายของดิน

๔.๓ การขุดหลุม เมื่อปักไม้ชะมบตามระยะปลูกแล้ว ทำการขุดหลุมด้านใดด้านหนึ่งของไม้ชะมบโดยตลอด หลุมที่ขุดต้องมีขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร ควรใช้ปุ๋ยหินฟอสเฟต (๐-๓-๐) อัตรา ๑๗๐ - ๒๐๐ กรัม รองกันหลุมและปุ๋ยอินทรีย์ ๓ - ๕ กิโลกรัม/หลุม ใส่ไว้ด้านบน

๕. วิธีปลูก

การปลูกยาง ควรเลือกยางชำถุง ๑ - ๒ ฉัตร แก่เต็มที่ และควรใช้มีดเฉือนกันถุงออกประมาณ ๒ - ๓ เซนติเมตร นำไปวางในหลุมแล้วกรีดด้านข้างของถุงให้ขาดออกจากกัน แต่ยังไม่ดึงถุงออก กลับดินจนเกือบเต็มหลุมแล้วจึงดึงถุงพลาสติกออก ระวังอย่าให้ดินในถุงพลาสติกแตก กลับดินจนเสมopakหลุมและอัดดินให้แน่น โดยให้ดินบริเวณโคนต้นยางสูงกว่าเล็กน้อยเพื่อไม่ให้น้ำขังในหลุมปลูก

๖. ฤดูปลูก

ปลูกในช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือน พฤษภาคม - กรกฎาคม โดยหันแผ่นตาไปทางทิศตะวันตก ให้อยู่ต่อระหว่างรากกับตาอยู่เหนือระดับผิวดินเล็กน้อย และควรปลูกซ่อมก่อนหมดฤดูฝนอย่างน้อย ๒ เดือน และไม่ควรถูกซ่อมเมื่อต้นยางอายุ ๒ ปีขึ้นไป แต่ถ้าจะปลูกซ่อมควรใช้ต้นยางที่มีอายุใกล้เคียงกัน

๗. การดูแลรักษา

๗.๑ การใส่ปุ๋ย

ระยะก่อนเปิดกรีด เนื่องจากดินปลูกยางพาราของประเทศส่วนใหญ่มีปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเขตปลูกยางใหม่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันวิจัยยางได้แนะนำให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินช่วยอุ้มความชื้น ปรับปรุงโครงสร้างของดิน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยเคมี ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๑๐-๑๒ สำหรับดินร่วนเหนียวสูตร ๒๐-๑๐-๑๗ สำหรับดินร่วนทรายอัตราและเวลาใส่ปุ๋ยตามอายุของต้นยาง (ตารางที่ ๑)

ระยะหลังเปิดกรีด เมื่อต้นยางเปิดกรีดได้แล้ว ยังมีความจำเป็นต้องใส่ปุ๋ยต่อไปทุกปี เพื่อให้ผลผลิตสูงสม่ำเสมอ โดยการใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๓๐-๕-๑๘ อัตรา ๑ กิโลกรัม/ต้น/ปี แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ในช่วงต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน ใส่ปุ๋ยบริเวณกึ่งกลางระหว่างแถวยางที่มีรากดูดอาหารหนาแน่นแล้วคราดกลบ และควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒ - ๓ กก./ต้น/ปี ร่วมกับปุ๋ยเคมีอัตราแนะนำ

การใส่ปุ๋ยยางหลังเปิดกรีด

ตารางที่ ๑ เวลาและอัตราการใช้ปุ๋ยสูตรสำเร็จที่ใช้กับต้นยางก่อนเปิดกรีด

ปีที่	อายุต้นยาง (เดือน)	๒๐-๑๐-๑๒ ดินร่วนเหนียว (กรัม/ต้น)	๒๐-๑๐-๑๗ ดินร่วนทราย (กรัม/ต้น)
๑	๒	๖๐	๗๐
	๕	๘๐	๑๑๐
	๑๑	๑๐๐	๑๒๐
๒	๑๔	๑๑๐	๑๓๐
	๑๖	๑๒๐	๑๓๐
	๒๓	๑๘๐	๒๑๐
๓	๒๘	๑๘๐	๒๑๐
	๓๖	๑๘๐	๒๑๐
๔	๔๐	๑๘๐	๒๑๐
	๔๗	๒๐๐	๒๕๐
๕	๕๒	๒๐๐	๒๕๐
	๕๙	๒๐๐	๒๕๐
๖	๖๔	๒๐๐	๓๓๐
	๗๑	๒๐๐	๓๓๐
๗	๗๖	๒๐๐	๓๓๐
	๘๔	๒๐๐	๓๓๐

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง (๒๕๕๔)

๗.๒ การตัดแต่งกิ่งยางอ่อน

๑. ไม่ควรตัดแต่งกิ่งในช่วงต้นฤดูแล้ง
๒. ตัดกิ่งแขนงให้ชิดลำต้นในระดับต่ำกว่า ๒ เมตร เริ่มตั้งแต่ยางอายุ ๑ ปี
๓. ไม่นิยมตัดยางลงมาตัดแต่ง เพราะจะทำให้เปลือกแตก น้ำยางไหลหรือหักได้
๔. ใช้ปูนขาว หรือปูนแดง หรือสีทาบริเวณแผลที่ตัด

การทำแนวกันไฟ

๗.๓ การทำแนวป้องกันไฟ

๑. ทำการขุดตากวชพืชและเก็บเศษซากเหลือของพืชออกให้หมด เป็นแนวกว้างไม่ต่ำกว่า ๓ เมตร รอบบริเวณสวน
๒. ปรารบวัชพืชบริเวณแถวยางและระหว่างแถวยางก่อนเข้าหน้าแล้ง
๓. กรณีดินยางที่ถูกไฟไหม้เล็กน้อย แนะนำให้ใช้ปูนขาวทาลำต้นทันที เพื่อป้องกันความร้อนจากแสงแดด โรค และแมลงที่อาจเข้าทำลายได้
๔. ถ้าต้นยางในสวนได้รับความเสียหายจากไฟไหม้เป็นจำนวนมาก จนไม่อาจรักษาหน้ายางได้เกิน ร้อยละ ๔๐ ของแปลง ควรจะทำการปลูกใหม่ทั้งแปลง

๘. โรคยางพาราที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ช่วงยางแตกใบอ่อน พบโรคราแป้ง (oidium) มาก ใบอ่อนจะบิดงอ มีสีดำแล้วร่วง ใบเพศลาดจะมีแผลขอบเขตไม่แน่นอน บริเวณแผลจะมีขุยของเส้นใยสีขาวเทา บนด้านล่างของแผ่นใบ ใบแก่แผลจะมีรอยสีเหลืองซีด เฉพาะบริเวณที่เชื้อราเข้าทำลาย ดอกยางจะมีปุยเชื้อราสีขาวปกคลุม ก่อนที่จะดำแล้วร่วง ป้องกันรักษาโดยการปลูกพันธุ์ต้านทานโรค และปล่อยให้ใบร่วง ซึ่งต้นยางจะแตกใบใหม่ออกมาแล้วทำการใส่ปุ๋ยบำรุง หรือใช้สารป้องกันกำจัดโรค (ตารางที่ ๒)

ช่วงฤดูฝน พบโรคราสีชมพูมาก ซึ่งในระยะแรก เปลือกบริเวณคาคบจะปริแตก มีน้ำยางไหล และมีเส้นใยเชื้อราสีขาวคล้ายใยแมงมุมบนรอยแผล ระยะต่อมาถ้ามีสภาพแวดล้อมเหมาะสม เส้นใยของเชื้อราจะรวมกันตามผิวเปลือกมองเห็นเป็นสีชมพู เมื่อน้ำยางแห้งจะมีราดำเกิดขึ้นเห็นเป็นทางสีดำ ใต้บริเวณแผลจะมีการแตกกิ่งใหม่ขึ้น ใบยางจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง และเกิดอาการตายหรือหักโค่นบริเวณที่เป็นโรค ป้องกันรักษาได้โดยการปลูกพันธุ์ต้านทานโรค ดูแลรักษาสวนให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ปลูกพืชอาศัยเป็นพืชร่วมยาง เช่น ชนุน และใช้สารป้องกันกำจัดโรค นอกจากนี้ยังพบ โรคเส้นดำ โดยจะเกิดบริเวณเหนือรอยกรีดเป็นรอยขีด ต่อมาเป็นรอยบุ๋มขยายตัวตามแนวขนานกับลำต้น เมื่อเดือนเปลือกออกให้ลึกถึงเนื้อไม้ จะเห็นลายเส้นสีดำบนเนื้อไม้ ป้องกันรักษาโดยการปลูกพันธุ์ต้านทานโรค ตัดแต่งกิ่งก้านและกำจัดวัชพืชในสวนยางให้โล่งเตียน เพื่อลดความชื้นและความรุนแรงของโรค ไม่ควรเปิดกรีดยางในช่วงฤดูฝน เพื่อป้องกันการเกิดโรคเส้นดำ และใช้สารป้องกันกำจัดโรค (ตารางที่ ๒)

โรคราสีชมพู

โรคราแป้ง

ตารางที่ ๒ การใช้สารป้องกันกำจัดโรคนาฬิกา

โรค	สารป้องกันกำจัดโรคนาฬิกา	อัตราการใช้/น้ำ ๒๐ ลิตร	วิธีการใช้/ข้อควรระวัง
โรคนาฬิกา	<ul style="list-style-type: none"> ▶ เบนโนมิล ๕๐% ดับบลิวพี ▶ คาร์เบนดาซิม ๕๐% ▶ ซัลเฟอร์ ๘๐% ดับบลิวพี 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ๒๐ กรัม ▶ ๒๐ กรัม ดับบลิวพี ▶ ๒๐ กรัม 	▶ ต้นยางอายุน้อยกว่า ๒ ปี ให้พ่นพุ่มใบก่อนฤดูกาลโรคระบาดทุก ๗ วัน
โรคนาฬิกาสีชมพู	<ul style="list-style-type: none"> ▶ บอร์โดมิกซ์เจอร์ ▶ เบนโนมิล ๕๐% ดับบลิวพี ▶ ไตรดีมอร์ฟ ๗๐% 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ จุนสีหนัก๑๐๒กรัม+ ปูนขาวหนัก ๒๕๐ กรัม ▶ ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ กรัม ▶ ๑,๒๐๐-๒,๔๐๐ กรัม 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ทาบริเวณที่เป็นโรคแต่ควรชูดเปลือกบริเวณแผลออกก่อน (สำหรับต้นยางที่ยังไม่เปิดกรีด) ▶ ให้ทาบริเวณแผลแต่ควรชูดเปลือกบริเวณรอยแผลออกก่อน (สำหรับต้นยางที่เปิดกรีดแล้ว)
โรคเส้นดำ	<ul style="list-style-type: none"> ▶ เมทาแลกซิล (๓๕% เอสดี) ▶ ออกซาไดซิล+แมนโคเซบ (๑๐%+๕๖% ดับบลิวพี) ▶ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม (๘๐% ดับบลิวพี) 	<ul style="list-style-type: none"> ๒๕๐ กรัม ๒๐ มิลลิลิตร ๑๐๐ กรัม 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ พ่นหรือทาหน้ากรีดยางทุก ๗ วัน ▶ พ่นหรือทาหน้ากรีดยางทุก ๒-๔ วัน

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง (๒๕๔๔)

๔. การกรีดยาง

เพื่อให้น้ำยางมากที่สุด ต้นยางเสียหายน้อยที่สุด ยึดอายุการกรีดยางให้นานที่สุด และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด มีหลักการกรีดยางและระบบกรีดยาง ดังนี้

๑. การเปิดกรีดยาง ควรเปิดกรีดยางเมื่อจำนวนต้นยางที่มีขนาดเส้นรอบต้นไม้ต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร ที่ระดับความสูง ๑๕๐ เซนติเมตรจากพื้นดิน โดยจำนวนต้นที่ได้ขนาดเปิดกรีดยางไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนต้นยางทั้งหมด

๒. ใช้ระบบกรีดยางครั้งลำต้น วันเว้นวัน

๓. เปิดกรีดยางครั้งลำต้น หน้าแรก ที่ระดับ ๑๒๐ เซนติเมตร และเปิดกรีดยางหน้าต่อไปที่ระดับความสูง ๑๕๐ เซนติเมตรจากพื้นดิน รอยกรีดยางทำมุม ๓๐ องศา กับแนวระนาบ และเอียงจากซ้ายบนลงมาขวาล่าง

๔. ติดรางรองรับน้ำยาง ห่างจากรอยกรีดยางด้านหน้าลงมาประมาณ ๓๐ เซนติเมตร และติดตั้งลวดรับถ้วยน้ำยางลงมาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ถ้าไม่กรีดยางควรคว่ำถ้วยไว้ เพื่อมิให้สิ่งสกปรกตกลงไปในถ้วยรับน้ำยาง

๕. กรีดยางให้ลึกใกล้เนื้อไม้มากที่สุด แต่ต้องไม่ถึงเนื้อไม้

๖. เลือกที่กรีดยางแต่ละครั้งไม่ควรหนาเกิน ๒.๕ มิลลิเมตร

๗. ควรกรีดยางตอนเช้าตรู่

๘. ควรกรีดยางไม่เกิน ๕๐๐ ต้น/คน/วัน

๙. หมั่นลับมีดกรีดยางให้คมอยู่เสมอ

๑๐. หยุดกรีดยางในช่วงยางผลัดใบจนถึงใบที่ผลิใหม่เป็นใบแก่

การกรีดยาง

๑๐. ปัญหาที่พบบ่อยในการปลูกยางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ฤดูแล้ง ไฟไหม้สวนยาง วิธีป้องกัน ก่อนถึงฤดูแล้งควรมีการทำแนวกันไฟกว้างไม่ต่ำกว่า ๓ เมตร รอบบริเวณสวนยาง กรณีไฟไหม้ต้นยางเล็กน้อย แนะนำให้ใช้ปูนขาวทาลำต้นทันทีเพื่อป้องกันความร้อนจากแสงแดด โรคและแมลงที่อาจเข้าทำลายได้

การขาดน้ำในยางเล็ก วิธีป้องกันและแก้ไข โดยใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ฟางข้าวคลุมบริเวณโคนต้นยางเป็นวงกลมห่างจากโคนต้นยาง ๕ - ๑๐ เซนติเมตรให้รัศมีคลุมพื้นที่โคนต้นยางประมาณ ๑ เมตร คลุมหนา ๑๐ เซนติเมตร เพื่อรักษาความชื้นของดินในช่วงฤดูแล้ง

ฤดูฝน โรครากเน่าเนื่องมาจากน้ำขัง ป้องกันและแก้ไขโดยการทำร่องระบายน้ำ

ต้นยางเกิดอาการเปลือกแห้ง

ต้นยางที่เกิดอาการเปลือกแห้ง หรือที่เกษตรกรเรียกว่า **“ต้นหน้าตาย”** เป็นอาการผิดปกติด้านสรีระวิทยาของท่อน้ำยาง โดยต้นยางที่เป็นต้นหน้าตายจะมีเซลล์ไทโลส (Tylose) เกิดขึ้นเป็นกลุ่มก้อนกระจายอยู่ทั่วไปในท่อน้ำยาง ทำให้เปลือกยางแข็ง และเมื่อกรีดยางแล้วไม่มีน้ำยางไหลออกมา ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดอาการเปลือกแห้งที่แท้จริงยังไม่สามารถระบุได้ ปัจจุบันเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบปัญหาต้นเปลือกแห้งเป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปปัจจัยหลักที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอาการเปลือกแห้งเกิดจาก

- ▶ การกรีดถี่ หรือกรีดยางติดต่อกันหลาย ๆ วัน โดยไม่พักกรีด
- ▶ การกรีดยางต้นที่มีขนาดลำต้นต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร
- ▶ เกษตรกรขาดการดูแล ไม่ใส่ปุ๋ยให้เพียงพอกับความต้องการใช้ของต้นยางเมื่อเปิดกรีดแล้ว รวมถึงในขณะที่เป็นยางอ่อนซึ่งทำให้ต้นยางไม่สมบูรณ์ ส่งผลมาจนถึงเมื่อต้นยางกรีดแล้ว
- ▶ สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพพื้นที่ และความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ในปัจจุบันนี้ยังไม่พบวิธีการรักษา และยังไม่พบสารเคมี หรือตัวยาใด ๆ ที่ใช้รักษาต้นยางที่เป็นอาการเปลือกแห้งให้กลับมาเป็นปกติได้ แต่สามารถทำการดูแลรักษาเบื้องต้นได้โดยการหมั่นสังเกตหน้ายาง หากพบว่าต้นยางเริ่มมีอาการหน้าตายในบางส่วน ควรเปิดกรีดต่ำลงมาจนพบเปลือกปกติ แล้วกรีดตามปกติต่อไป และกรีดล้อมส่วนที่เป็นหน้าตายไว้ ชูดเปลือกบริเวณที่เป็นหน้าตายออก แต่อย่าให้ถูกเยื่อเจริญแล้วทาด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราพวกเมตาแลกซิล หรือแซนโดแฟน-เอ็ม เพื่อป้องกันไม่ให้อาการหน้าตายลุกลามไปทั่วหน้ากรีดต่อไป แต่ถ้าหน้าตายลุกลามไปทั่วหน้ากรีดแล้ว การชูดเปลือกที่เป็นหน้าตายออกทั้งหมดอาจทำให้เสียเวลาและแรงงาน ดังนั้นจึงอาจหลีกเลี่ยงได้โดยการกรีดยางเหนือรอยกรีดขึ้นไป ซึ่งบริเวณเหนือรอยกรีดจะมีน้ำยางไหลตามปกติ เนื่องจากท่อน้ำยางถูกตัดด้วยรอยกรีด อาการหน้าตายไม่สามารถลุกลามขึ้นไปด้านบนได้ ต้นยางที่แสดงอาการเปลือกแห้งชั่วคราวต้องหยุดกรีด ๖ - ๑๒ เดือน จะสามารถเปิดกรีดเอาน้ำยางได้อีกหลังจากหยุดกรีด

๑๑. การลงทุน

การปลูกยางพาราในพื้นที่ ๑ ไร่ระยะปลูก ๓ x ๗ เมตร โดยมีต้นยาง ๗๖ ต้น ได้ผลผลิตน้ำยาง ๒๖๓ กก./ไร่

ต้นทุนการผลิตยางพารา บาท/กก.

๑. ต้นทุนช่วงยางไม่ได้ผลผลิต	๘.๓๒ บาท
๒. ต้นทุนช่วงยางให้ผลผลิต	๗.๖๒ บาท
๓. ต้นทุนการกรีด เก็บน้ำยาง และการทำยางแผ่น	๓๐.๕๗ บาท
๔. ค่าที่ดิน	๔.๐๖ บาท
รวมต้นทุน	๕๐.๕๗ บาท

บรรณานุกรม

- บุษนารถ กังพิสดาร. ๒๕๔๗. เอกสารวิชาการ เรื่อง การใช้ปุ๋ยและการปรับปรุงดินในสวนยาง. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ. ๘๐ หน้า.
- สถาบันวิจัยยาง. ๒๕๓๐. พื้นที่เหมาะต่อการปลูกยางพาราภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ. ๔๕ หน้า.
- สถาบันวิจัยยาง. ๒๕๔๓. ใคร ?...เปิดประตูยางพาราอีสาน. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ. ๑๐๖ หน้า.
- สถาบันวิจัยยาง. ๒๕๔๔. โรคยางพาราที่พบในประเทศไทย. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ. ๕๐ หน้า.
- สถาบันวิจัยยาง. ๒๕๔๗. คำแนะนำการปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ. ๓๘ หน้า.